

"לך בכתך זה והושעת..." (שופטים, פרק ו')

חינוך למנהיגות / יעקב חייט

חיפשתי מילה שתבטא את השורה התחתונה של רצוננו לגבי ילדינו. מצאתי שאנו רוצים להחיל להם את מיומנויות המנהיגות. מנהיגות לאו דווקא בהיות הילד ראש ממשלה, אלא היכולת להנהיג את חייו, להיות אדון לגורלו ולהיות המקור לחוויותיו ובחירותיו. מנהיגות היא הלך רוח וגישה המעצבים את מהלך היומיום ואת הפעולה לקראת הגשמת מטרות והשגת יעדים.

במחקר שפורסם בשנת 2006, השוו חוקרים בין 238 זוגות של תאומים זהים בעלי מטען גנטי זהה לבין 188 זוגות של תאומים שאינם זהים החולקים כמחצית מהמטען הגנטי שלהם. נמצא שהגורם הגנטי מסביר 30% מהסיכוי להחזיק במשרות מנהיגותיות במהלך החיים. לשם השוואה, רמת אינטליגנציה מסבירה רק 7% ותכונות אישיות מסבירות רק כ- 10% של הסיכוי להיות מנהיג.

(הנתונים מתוך מחקר של פרופ' ריצ'ארד אירווי ועמיתים, פורסם ב-The Marker, 2.12.2010)

יז ויהוה אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עשה. **יח** ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו-בו כל גויי הארץ. **יט** כי ידעתיו למען אשר יצוה את-בניו ואת-ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות צדקה ומשפט למען הביא יהוה על-אברהם את אשר-דבר עליו. **כ** ויאמר יהוה זעקת סדם ועמרה כי-רבה וחסאתם כי כבדה מאד. **כא** ארדה-נא ואראה הפצעתה הבאה אלי עשו כלה ואם-לא אדעה. **כב** ויפנו משם האנשים וילכו סדמה ואברהם עודנו עמד לפני יהוה. **כג** ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם-רשע. **כד** אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר האף תספה ולא-תשא למקום למען חמשים הצדיקים אשר בקרבה. **כה** חללה לך מעשת כדבר הזה להמית צדיק עם-רשע והיה כצדיק כרשע חללה לך השפט כל-הארץ לא יעשה משפט. **כו** ויאמר יהוה אם-אמצא בסדם חמשים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל-המקום בעבורם. **כז** ויען אברהם ויאמר הנה-נא הואלתי לדבר אל-אדני ואנכי עפר ואפר. **כח** אולי יחסרון חמשים הצדיקים חמשה התשחית בחמשה את-כל-העיר ויאמר לא אשחית אם-אמצא שם ארבעים וחמשה. **כט** ויסף עוד לדבר אליו ויאמר אולי ימצאון שם ארבעים ויאמר לא אעשה בעבור הארבעים. **ל** ויאמר אל-נא יחר לאדני ואדברה אולי ימצאון שם שלשים. **לא** ויאמר הנה-נא הואלתי לדבר אל-אדני אולי ימצאון שם עשרים ויאמר לא אשחית בעבור העשרים. **לב** ויאמר אל-נא יחר לאדני ואדברה אף-הפעם אולי ימצאון שם עשרה ויאמר לא אשחית בעבור העשרה. **לג** וילך יהוה כאשר כלה לדבר אל-אברהם ואברהם שב למקומו.

(בראשית י"ח, פסוקים יז-לג)

© עמותת "דרך כפר – יוזמות חינוך ימין אורד"

להנחיה ולהעמקה בתפיסת חינוך 'דרך כפר': www.derechkar.org.il

א ויפתח הגלעדי הנה גבור חיל והוא בן-אשה זונה וילד גלעד את-יפתח. ב ותלד אשת-גלעד לו בנים ויגדלו בן-האשה ויגרשו את-יפתח ויאמרו לו לא-תנחל בבית-אבינו כי בן-אשה אחרת אתה. ג ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב ויתלקטו אל-יפתח אנשים ריקים ויצאו עמו. ד ויהי מימים וילחמו בני-עמון עם-ישראל. ה ויהי כאשר-לחמו בני-עמון עם-ישראל וילכו זקני גלעד לקחת את-יפתח מארץ טוב. ו ויאמרו ליפתח לכה והייתה לנו לקצין וללחמה בבני עמון. ז ויאמר יפתח לזקני גלעד הלא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם. ח ויאמרו זקני גלעד אל-יפתח לכן עתה שבנו אליך והלכת עמנו ונלחמת בבני עמון והיית לנו לראש לכל יושבי גלעד ט. ויאמר יפתח אל-זקני גלעד אם-משיבים אתם אותי להלחם בבני עמון ונתן ה' אותם לפני אנכי אהיה לכם לראש. י ויאמרו זקני-גלעד אל-יפתח ה' יהיה שמע בינותינו אם-לא כדברך בן נעשה. יא וילך יפתח עם-זקני גלעד וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין וידבר יפתח את-כל-דבריו לפני ה' במצפה. (שופטים יא, ד-יא)

יא ויבא מלאך ה', וישב תחת האלה אשר בעפרה, אשר ליואש, אבי העזרי; וגדעון בנו, חבט חטים בגת, להניס, מפני מדון. יב ויבא אליו, מלאך ה'; ויאמר אליו, ה' עמך גבור החיל. יג ויאמר אליו גדעון, בי אדני, ויש ה' עמנו, ולמה מצאתנו כל-זאת; ואיה כל-נפלאותיו אשר ספרו-לנו אבותינו לאמר, הלא ממצרים העלנו ה', ועתה נטשנו ה', ויתגנו בכף-מדון. יד ויפו אליו, ה', ויאמר לך בכחך זה, והושעת את-ישראל מכף מדון; הלא, שלחתיד. טו ויאמר אליו בי אדני, במה אושיע את-ישראל; הנה אלפי הדל במנשה, ואנכי הצעיר בבית אבי. טז ויאמר אליו ה', כי אהיה עמך; והפית את-מדון, כאשר אהיה. יז ויאמר אליו, אם-נא מצאתי חן בעיניך; ועשית לי אות, שאתה מדבר עמי. יח אל-נא תמש מזה, עד-באי אליך, והצאתי את-מנחת, והנחת לי לפניך; ויאמר, אנכי אשב עד שובך. (שופטים ו' יא-יח)

מנהיגים הם פרטים (מבוגרים ונערים כאחד) אשר חושבים בכוחות עצמם, משדרים את מחשבותיהם ורגשותיהם לאחרים ועוזרים לאחרים להבין את אמונותיהם ולפעול על פיהן. אנשים רבים מתארים מנהיגות כתחושה פיזית: צורך להתחלק ברעיונות, אנרגיות ויצירתיות, ולא לתת לחוסר הביטחון האישי להוות מכשול. הגדרה זו של מנהיגות מאפשרת למתבגרים ולמבוגרים כאחד לראות את המנהיגות באור חדש. ההנחה בבסיסה של הגדרה זו היא כי **מנהיגות הינה מערכת מיומנויות ועמדות אשר ניתנות לפיתוח**, דבר שכל בני הנוער יכולים לעשות. ההגדרה רחבה מספיק כדי לכלול תלמידים שאינם מקובלים כמנהיגים בבתי הספר, בקהילות, או בבתיהם. ההגדרה מעודדת את כל בני הנוער לחפש בתוך עצמם את פוטנציאל המנהיגות האישי שלהם, וקוראת לבתי ספר, לקהילות, ולבתים ליצור סביבה המטפחת מנהיגות ומאפשרת לאנשים צעירים לממש את מיומנויות המנהיגות שלהם ולהתאמן בהן בסביבה מוגנת ובטוחה.

(קרל פרטמן, גיוזפין ואן לינדן, 15 oct 1999 – Bulletin v 83 n 609 p 9, Nassp – Bulletin v 83 n 609 p 9 – 15 oct 1999, Character Education at Essentil Ingredient for youth Leadership Developmeut, Nassp – Bulletin v 83 n 609 p 9 – 15 oct 1999)